

Redaktör: Lars Rombo

Nr 354, utskrivet v 37 2021

Kära läsare!

För första gången på många år är layout och design av ett nummer med svarigår försenat. Min ständiga sekreterare är sjuk och det får bli ett surrogat med mig och min IT som ekvilibrister istället. Och lika bra som korrekturläsare som min sekreterare är vi inte..... Men vi hoppas på ett komplett nummer nästa gång.

I gengäld har jag försökt fördjupa mina kortfattade svar med tilläggsinformation som jag tyckte kunde behövas när jag sammanställde frågorna

Fråga: Nyss genomgången herpes zoster, vill nu vaccinera sig mot detta. Har för mig att vänta minst ett år, eller finns "tidigast tid"?

Svar: 2 månader är nedre gränsen för mig. Tillägg: Inte bara min åsikt, det skiljer sig i olika länder där USA fortfarande har 1 årsgräns medan Tyskland har 2 månader. Och i FASS står inget om intervall mellan bältros och shingrix.

Fråga: En pat som fick ryckningar/pirningar i ansiktet ca 1 vecka efter vaccination med Pfizer. Från högra mungipan och uppåt mot nästippen så hon. Inget känselbortfall i ansiktet. Ryckningarna/pirningarna varade i ca 3 veckor. Fick injektionen i vänster arm. Ser ni något hinder att ge dos 2?

Svar: Du får väga risker mot nytta. Byt gärna preparat men ge dos 2. Tillägg: Den här typen av frågor är mycket vanliga till svarigår och jag har alltmer börjat svänga till att vi måste väga risker mot nytta och nyttan efter en enda dos är mindre eller t.o.m. betydligt mindre.

Fråga: Hur lång tid skall det gå från avslutad cytostatikabehandling tills vaccinering med ex TBE och andra vaccin för att effekten av vaccinet skall vara fullgott?

Svar: Beror på vilket cytostatika man använt. Nu har årsrisken för TBE börjat minska så man kanske kan vänta och ge vacciner i början av året. Tillägg: Jag borde inte ha svarat så lättsinnigt. Vi ser en hel del TBE-smitta fortfarande men det skall vägas mot en sannolikt sämre effekt om man ger det i anslutning till cytostatika. Så jag borde åtminstone ha frågat efter vilket cytostatika hon använt och då står vi på andra sidan av myntet - många frågor kräver kompletteringar för att svaren skall bli säkrare och den tiden finns inte. Suck!

Fråga: Jag har en kille här på företaget som är född -87 i Iran. Han har dokument på att han som bebis erhållit Hepatit B x3. Vi tog serologi på honom för Hepatit A o B och båda kom tillbaka negativa. Tycker du att vi endast ska boostera Hepatit B eller börja om från början?

Svar: Boostera och kolla titer om en månad. Fick han som spädbarn är det 30% risk att en dos inte räcker, blir inte titer om en månad positiv är det lika bra att han tar tre nya, inklusive den du ger först. Tillägg: Också detta är ett exempel på att jag borde ha gett ett mer komplett svar = även om risken att man inte får antikroppar är så pass stor som 30% i den barngruppen så vet vi att risken för klinisk hepatit ändå är mycket mycket låg - det finns ju ett cellbundet immunsvar också.

Fråga: Vi har fått en fråga från en patient som gäller vaccination mot Bältros. Kvinnan i fråga är född -65 och vet inte om hon haft vattkoppor eller inte. Hon önskar nu vaccinera sig mot Bälros. Kan hon göra detta utan att först ta reda på om hon haft vattkoppor (blodprov)? Tack för er hjälp att bena ut denna frågeställning.

Svar: Även om man inte vet så har 80% av dem också haft vattkoppor och i Sverige har 99% av vuxna haft vattkoppor. Det är alltså Ok att "chansa". Men visst kan man ta prov om patienten vill. Tillägg: jag vet att liknande frågor har besvarats i svarigår men min inställning har nog ändrats till förmån för vad som står idag -

med så stor andel vuxna som har haft bältros behöver inte serologi vara nödvändigt.

Fråga: Har en kund som ska resa till Indien Rajasthan den 13/9. Kommer att vistas på ett flygfält dagtid, bo på hotell i stad. Tidigare fått malariaprofylax till samma resmål, men jag kan inte se att det rekommenderas. Eller hur tänker ni?

Svar: Nej, risken är så liten. Tillägg: Gäller även om regnperioden pågår och myggorna är fler just i sept-okt.

Fråga: En kvinna önskar bli vaccinerad med Shingrix, Prevenar samt TBE samtidigt. Är det ok att ge de ihop?

Svar: Jomenvisst så gäller detta. Tillägg: Lite vågat svar med tanke på att det inte finns några studier där Shingrix givits samtidigt med TBE och/eller Prevenar. Jag går på att inget talar för problem.

Fråga: En 21-årig kvinna vaccinerades med 2 doser Twinrix 2019 inför resa till Haiti. Fick allergisk anafylaktisk reaktion vid PC behandling på Hawaii 2019, fick adrenalin mot reaktionen och fick även en EpiPen att ha hemma. Efter reaktionen har hon reagerat på äpple som hon kunnat äta tidigare och har börjat begränsa sitt matintag i rädsla för allergisk reaktion, äter inte heller t ex päron, nötter och choklad. Är stickrädd för sprutor och vid provtagning.

Hon skall nu åka till Barbados och undrar om:

1. Om hon har ett fullgott skydd efter de två doser Twinrix hon redan tagit och kan vänta ytterligare ett år med tredje dosen?
2. Kan Twinrix tas utan oro för ny allergisk reaktion (uppger att hon mådde illa vid de förra Twinrixvaccinationerna, men inte behövt söka vård)?

Svar: Cirka 50% chans att hon är immun efter två doser, åtminstone kortvarigt. Jag ser ingen ökad risk med Twinrix om hon reagerat för pc så hon kan ta dos 3. Men vill hon inte kan hon lugnas med att risken för hep B är ganska låg på Barbados. Tillägg: Jag borde ha lagt in att vi ser en risk för hepatit A också

Fråga: Vi har en flicka född 210204 som vi ska vaccinera med BCG. Det visar sig att familjen varit i Iran i 1 månad o träffat släkt o vänner, ingen som har sjukdom. Ska vi sätta en PPD test på denna lilla person?

Svar: Ja tyvärr om du skall vara formell. Tillägg: Jag har förutsatt att flickan följde med till Iran. I annat fall hade inte PPD varit lika nödvändigt.

Fråga: Om vaccination mot hepatit a för barn <12 månader. I fass står det att säkerhet och effektdata inte finns för vaccination då barnen är under 12 månader. Fick höra av en förälder som vaccinerat sitt barn på infektionskliniken att de har en åldersgräns på 6 månader. Vet du vad som gäller och om det finns några risker med att vaccinera barnen tidigare än 12 månader?

Svar: Det finns studier om ännu yngre än 6 månader men jag drar gränsen där eftersom antikroppar som överförs via placenta minskar effekten. Företagen som skriver i FASS får inte skriva 6 månader eftersom man inte kan citera egna studier. Tillägg: Spädbarn får så gott som aldrig symtom av hepatit A så enda skälet att vaccinera är att de utsöndrar virus i avföring t.o.m. längre tid än äldre och därmed kan smitta andra i närheten.

Fråga: Om vattkopps-vaccinet Varivax. Om döttrarna vaccinerar sig med Varivax och får ett sk "genombrott", med en liten koppa, av vaccinet, kan pappa utan genomgången varisella-zoster smittas? Hur stor är risken anser du att han smittas och är smittan luftburen eller störst från koppans innehåll? Hur vanligt är "genombrott" av levande vaccin?

Svar: Smitta av en koppa med virusvaccinet är mycket sällsynt men immunsupprimerade syskon bör skiljas åt en period efter vaccination. Luftburen smitta av vaccinet är teoretiskt tänkbart men jag känner inte till någon studie.